

Шевчук Роман Володимирович,

кандидат медичних наук, докторант кафедри публічного адміністрування, Міжрегіональна Академія управління персоналом, м. Київ, вул. Фрометівська, 2, (044) 490-95-05, e-mail: kafedrapa@ukr.net, <https://orcid.org/0000-0002-9716-2561>

ДЕРЖАВНО-ПРИВАТНЕ ПАРТНЕРСТВО ЯК МЕХАНІЗМ ПІДВИЩЕННЯ ЯКОСТІ МЕДИЧНИХ ПОСЛУГ В ЄВРОПЕЙСЬКИХ КРАЇНАХ

Анотація. Автором досліджено що, на сьогоднішній день в нашій країні, в сучасному світі медичні послуги стають все більш вимогливими, а клієнти стають більш свідомими щодо своїх прав та вимог до якості надання медичної допомоги. Держави не завжди здатні забезпечити якісну та доступну медичну допомогу своїм громадянам самостійно, тому співпраця з приватними медичними установами та фахівцями може допомогти вирішити цю проблему. З'ясовано, що ДПП може забезпечити більш ефективне використання ресурсів та технологій, які доступні приватному сектору, а також забезпечити більш гнучкий та ефективний підхід до надання медичних послуг. Приватний сектор може ввести значний вклад у розробку та впровадження інноваційних технологій та методів діагностики та лікування, що дозволить покращити якість медичної допомоги та знизити витрати на її надання. Визначено, що ДПП може стати ефективним механізмом підвищення якості медичних послуг в європейських країнах, забезпечивши співпрацю між державним та приватним сектором у галузі охорони здоров'я. Завдяки ДПП можна забезпечити доступність та якість медичної допомоги для населення, враховуючи різноманітні потреби та вимоги пацієнтів. Досліджено, що ДПП може допомогти у забезпеченні розвитку медичних технологій, відкриваючи можливості для приватного сектору вкладати кошти в дослідження та розробки. Підкреслено, ДПП необхідно дотримуватись відповідних правових норм та регулювань, щоб забезпечити захист прав пацієнтів та запобігти можливим конфліктам інтересів. Крім того, важливо забезпечити прозорість та ефективність управління проектами ДПП, щоб запобігти можливим корупційним схемам.

Ключові слова: державно-приватне партнерство, якість медичних послуг Європейського Союзу, охорона здоров'я, медична інфраструктура, правова база.

Shevchuk Roman Volodymyrovych,

Candidate of Medical Science, Doctoral Student, Interregional Academy of Personnel Management, Kyiv, Frometivska st., 2, (044) 490-95-05, e-mail: kafedrapa@ukr.net, <https://orcid.org/0000-0002-9716-2561>

PUBLIC-PRIVATE PARTNERSHIP AS A MECHANISM FOR IMPROVING THE QUALITY OF MEDICAL SERVICES IN EUROPEAN COUNTRIES

Abstract. The author researched that, today in our country, in the modern world, medical services are becoming more and more demanding, and clients are becoming more aware of their rights and requirements for the quality of medical care. States are not always able to provide quality and affordable medical care to their citizens on their own, so cooperation with private medical institutions and specialists can help solve this problem. It has been found that PPP can ensure more efficient use of resources and technologies available to the private sector, as well as provide a more flexible and efficient approach to the provision of health services. The private sector can make a significant contribution to the development and implementation of innovative technologies and methods of diagnosis and treatment, which will improve the quality of medical care and reduce the costs of its provision. It was determined that the PPP can become an effective mechanism for improving the quality of medical services in European countries, ensuring cooperation between the public and private sectors in the field of health care. Thanks to the PPP, it is possible to ensure the availability and quality of medical care for the population, taking into account the diverse needs and requirements of patients. It has been studied that PPPs can help in ensuring the development of medical technologies, opening

up opportunities for the private sector to invest in research and development. It is emphasized that DPPs must comply with relevant legal norms and regulations to ensure the protection of patients' rights and prevent possible conflicts of interest. In addition, it is important to ensure transparency and efficiency in the management of PPP projects to prevent possible corruption schemes.

Key words: *public-private partnership, quality of medical services of the European Union, health care, medical infrastructure, legal framework.*

Постановка проблеми. Сучасні виклики, пов'язані зі збільшенням потреб населення у якісних медичних послугах та обмеженими фінансовими ресурсами державних систем охорони здоров'я, ставлять перед країнами світу завдання покращення якості медичних послуг. Одним з можливих рішень є державно-приватне партнерство в галузі охорони здоров'я. Проте, використання державного – приватного партнерства, як механізму підвищення якості медичних послуг потребує аналізу його ефективності та обґрунтування можливих переваг та недоліків.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Окремі аспекти проблеми державного -приватного партнерства як механізму підвищення якості медичних послуг в європейських країнах досліджували такі науковці, як: Ю. Кір'якова, О. Самойленко, С. Гнатюк, І. Бондаренко та інші.

Мета статті. Метою статті є проаналізувати можливості використання державно-приватного партнерства, як механізму підвищення якості медичних послуг в країнах Європейського Союзу.

Виклад основного матеріалу дослідження. Державно-приватне партнерство (далі – ДПП) є механізмом співпраці між державою та приватним сектором з метою забезпечення реалізації різноманітних проєктів та програм. У контексті медицини, ДПП може стати ефективним інструментом підвищення якості медичних послуг у європейських країнах.

В сучасному світі медичні послуги стають все більш вимогливими, а клієнти стають більш свідомими щодо своїх прав та вимог до якості надання медичної допомоги. Держави не завжди здатні забезпечити якісну та доступну медичну допомогу своїм громадянам самостійно, тому співпраця з приватними медичними установами та фахівцями може допомогти вирішити цю проблему [6, с. 140].

Доречно зауважити, що ДПП може забезпечити більш ефективне використання ресурсів та технологій, які доступні приватному сектору, а також забезпечити більш гнучкий та ефективний підхід до надання медичних послуг. Приватний сектор може ввести значний вклад у розробку та впровадження інноваційних технологій та методів діагностики та лікування, що

дозволить покращити якість медичної допомоги та знизити витрати на її надання [10, с. 69].

На думку вченого І. Бондаренко, що в країнах Європейського Союзу ДПП використовується для реалізації різноманітних проєктів у галузі охорони здоров'я. Наприклад, у Німеччині, однією з найбільших країн ЄС, ДПП використовується для забезпечення якісної та доступної медичної допомоги для місцевого населення договори між державними та приватними медичними установами на надання медичних послуг, зокрема, на рівні стаціонарної допомоги, амбулаторної допомоги та догляду за пацієнтами вдома. Держава може забезпечити фінансування проєктів та регулювати якість та безпеку медичних послуг, а приватні медичні установи забезпечують потрібні ресурси та технології для надання високоякісних послуг [1, с. 139].

Варто наголосити, що у Франції також використовують ДПП для забезпечення якості медичних послуг. Наприклад, існує програма "Territoires des soins numériques" (Цифрові медичні послуги в регіонах), яка передбачає співпрацю між державними та приватними медичними установами для забезпечення телемедицини та цифрових послуг в галузі охорони здоров'я. Це дозволяє забезпечити доступ до медичних послуг для пацієнтів, які проживають у віддалених районах або не можуть відвідати медичний заклад особисто.

Окрім того, ДПП може сприяти розвитку інфраструктури та обладнання медичних установ, що забезпечує якість та ефективність надання медичних послуг. Наприклад, у Великобританії існує програма "Public-Private Partnership in Health", яка передбачає співпрацю між державою та приватним сектором для фінансування та реалізації проєктів з будівництва та модернізації медичних установ [12, с. 9].

Варто підкреслити, що ДПП може стати ефективним механізмом підвищення якості медичних послуг в європейських країнах, забезпечивши співпрацю між державним та приватним сектором у галузі охорони здоров'я. Завдяки ДПП можна забезпечити доступність та якість медичної допомоги для населення, враховуючи різноманітні потреби та вимоги пацієнтів. Крім того, ДПП може допомогти у забезпеченні

розвитку медичних технологій, відкриваючи можливості для приватного сектору вкладати кошти в дослідження та розробки. При реалізації ДПП необхідно дотримуватись відповідних правових норм та регулювань, щоб забезпечити захист прав пацієнтів та запобігти можливим конфліктам інтересів. Крім того, важливо забезпечити прозорість та ефективність управління проектами ДПП, щоб запобігти можливим корупційним схемам [9, с. 89].

Доречно наголосити, що ДПП може стати важливим інструментом для підвищення якості медичних послуг у країнах Європейського Союзу. Важливо враховувати конкретні потреби та вимоги різних регіонів та груп населення при розробці та реалізації проектів ДПП у галузі охорони здоров'я. ДПП може стати важливим механізмом для покращення доступності та якості медичної допомоги в різних сферах охорони здоров'я, таких як лікування серцево-судинних захворювань, онкологія, психічне здоров'я та інші. Наприклад, у Німеччині ДПП використовуються для фінансування мережі лікарень та інших медичних закладів, що забезпечують лікування пацієнтів з серцево-судинними захворюваннями.

Варто зазначити, що у Франції, ДПП використовується для покращення доступності та якості медичної допомоги для пацієнтів з онкологічними захворюваннями. В рамках проекту ДПП було створено мережу онкологічних центрів, які забезпечують комплексну діагностику та лікування пацієнтів з онкологічними захворюваннями [4, с. 44].

Отже, ДПП також може сприяти розвитку телемедицини та інших сучасних технологій у галузі охорони здоров'я. Наприклад, в Італії ДПП використовується для створення мережі телемедицини центрів, які забезпечують консультації лікарів з інших регіонів країни для пацієнтів з різними захворюваннями. Це дозволяє забезпечити доступність та якість медичної допомоги для пацієнтів у віддалених регіонах. Отже, ДПП може бути важливим інструментом для підвищення якості та доступності медичної допомоги в Європейському Союзі. Це може бути досягнуто за умови дотримання правових норм та ефективного управління проектами ДПП.

Необхідно звернути увагу, що на думку вченої І. Крупської, що ДПП може бути ефективним механізмом для реалізації проектів у галузі охорони здоров'я, але також потребує уважного планування та виконання. Необхідно враховувати потреби місцевого населення та забезпечувати прозорість інвестицій, щоб громадяни не втратили довіру до системи охорони здоров'я. Крім того,

необхідно ретельно вивчити досвід країн, де вже успішно впроваджуються ДПП в галузі охорони здоров'я, та враховувати недоліки та проблеми, щоб запобігти їх повторенню. Враховуючи ці рекомендації, ДПП може стати ефективним механізмом для підвищення якості медичних послуг в європейських країнах та забезпечити доступність та якість лікування для громадян [7, с. 408].

Важливо зазначити, що враховувати інші фактори, які можуть впливати на успішність ДПП в галузі охорони здоров'я, такі як соціально-економічні умови країни, рівень розвитку системи охорони здоров'я, доступність та якість медичних послуг. Наприклад, у країнах, де вже існує високорозвинена система охорони здоров'я та добре організований державний сектор, ДПП може виявитись менш ефективним, оскільки приватний сектор не має такого значення для забезпечення доступності та якості медичних послуг. У такому випадку, ДПП може бути більш корисним для розвитку нових технологій та медичних продуктів.

З іншого боку, в країнах з недостатньою доступністю та якістю медичних послуг, ДПП може бути корисним інструментом для забезпечення доступності та поліпшення якості лікування для місцевого населення. Такі ДПП можуть включати розвиток інфраструктури, підвищення кваліфікації медичних працівників та забезпечення доступності новітніх медичних технологій та препаратів [8, с. 23].

Варто підкреслити, що у країнах, де система охорони здоров'я розвивається, ДПП може бути важливим механізмом для розвитку та модернізації медичних послуг та інфраструктури, забезпечення доступності та якості медичних послуг для громадян.

Отже, використання ДПП в галузі охорони здоров'я є важливим інструментом для підвищення якості медичних послуг в європейських країнах.

Слід додати, що такий успіх реалізації ДПП-проектів у галузі охорони здоров'я залежить від багатьох факторів. Декілька з них:

Ефективна комунікація між партнерами. Важливо, щоб державний та приватний сектори мали зрозумілу та прозору комунікацію та співпрацювали для досягнення спільної мети;

Рівень регулювання та контролю. Необхідно створити ефективну систему регулювання та контролю за проектами ДПП, щоб забезпечити високу якість та безпеку медичних послуг;

Фінансування. Для успішної реалізації проектів ДПП необхідне достатнє фінансування, яке забезпечить виконання запланованих заходів та досягнення поставлених цілей;

Якість медичного персоналу. Успіх проєктів ДПП залежить від якості медичного персоналу, який забезпечує надання медичних послуг. Тому важливо забезпечити належну кваліфікацію та досвід медичного персоналу;

Розвиток інфраструктури. Для успішної реалізації проєктів ДПП необхідно мати належну медичну інфраструктуру, яка забезпечить надання якісних та доступних медичних послуг.

Участь громадськості. Успіх проєктів ДПП залежить від підтримки громадськості, тому важливо залучати їх до процесу планування та реалізації проєктів;

Правова база. Важливо мати належну правову базу для реалізації проєктів ДПП в галузі охорони здоров'я, щоб забезпечити захист прав пацієнтів та забезпечити ефективну реалізацію проєкту. Необхідно розробляти та встановлювати правила щодо доступу до медичної допомоги, оплати послуг, дозволів на проведення медичної діяльності, відшкодування збитків в разі неправильної дії медичних працівників тощо;

Технічна база. Для успішної реалізації проєктів ДПП необхідно мати належну технічну базу, яка забезпечує ефективну діагностику та лікування хворих. Необхідно мати сучасне обладнання, програмне забезпечення, доступ до інформаційних технологій, систему управління медичними даними тощо;

Фінансування. Один з найважливіших факторів успішної реалізації проєктів ДПП – належне фінансування. Необхідно забезпечити належне фінансування для придбання та обслуговування технічної бази, оплати медичного персоналу, проведення досліджень та впровадження нових технологій;

Кадровий потенціал. Успішне впровадження проєктів ДПП також залежить від кадрового потенціалу, тобто наявності достатньої кількості висококваліфікованих медичних працівників з досвідом роботи в сучасному медичному середовищі. Необхідно забезпечити належний рівень зарплати, професійний розвиток та підвищення кваліфікації медичних працівників;

Контроль та моніторинг. Останнім важливим фактором є належний контроль та моніторинг проєктів ДПП. Необхідно забезпечити належний рівень контролю за діяльністю медичних закладів, які беруть участь в проєкті, та за дотриманням умов угоди між державним та приватним партнерами. Для цього можуть використовуватися різні інструменти, такі як аудити, інспекції, оцінки ризиків та результатів проєктів [11, с. 88].

Доречно зауважити, що моніторинг проєктів ДПП в галузі охорони здоров'я може допомогти виявити проблеми та недоліки в роботі медичних

закладів, що є важливим для підвищення якості надання медичних послуг. Також, моніторинг може допомогти відслідковувати ефективність проєкту та забезпечити своєчасні корективи, якщо потрібно.

Отже, контроль та моніторинг є не менш важливими факторами, які слід враховувати при реалізації проєктів ДПП в галузі охорони здоров'я в Європейських країнах [5, с. 69].

Узагальнюючи, державно-приватне партнерство може стати ефективним механізмом підвищення якості медичних послуг в Європейських країнах. Однак, успішна реалізація проєктів ДПП залежить від багатьох факторів, таких як правова база, фінансування, вибір партнерів, контроль та моніторинг.

Незважаючи на те, що ДПП може стати важливим інструментом для поліпшення медичної допомоги, важливо розуміти, що це не є універсальним рішенням для всіх ситуацій. Кожен проєкт ДПП має бути ретельно вивчений та оцінений, щоб забезпечити його ефективність та доцільність в конкретних умовах. Варто враховувати, що реалізація проєктів ДПП в галузі охорони здоров'я потребує співпраці між різними галузями та секторами, що може бути викликом у відсутності належного рівня взаєморозуміння та співпраці [2, с. 59].

Окремо необхідно відмітити, що державно-приватне партнерство може стати важливим інструментом для поліпшення медичної допомоги в Європейських країнах, але для його успішної реалізації необхідно враховувати багато факторів та умов. Важливим фактором успіху проєктів ДПП є визначення чітких метрик та показників результативності. Це дозволить вимірювати ефективність проєкту та робити належні корективи у разі необхідності. Наприклад, метрики можуть включати зменшення часу очікування на медичну допомогу, покращення задоволення пацієнтів, зниження кількості відхилень від стандартів якості, тощо [3, с. 19].

Також важливим фактором є залучення всіх зацікавлених сторін до процесу розробки та реалізації проєктів ДПП. Це можуть бути представники державного та приватного секторів, а також пацієнти та їх представники. Залучення пацієнтів може забезпечити більшу згоду на проєкт та забезпечити відповідність проєкту потребам пацієнтів.

Таким чином, ДПП може бути ефективним механізмом підвищення якості медичних послуг в європейських країнах, якщо будуть враховані всі вищезгадані фактори. Він може забезпечити співпрацю між державним та приватним секторами, покращити доступність та якість медичних послуг для населення, знизити витрати на

охорону здоров'я, та забезпечити більш ефективне використання ресурсів.

Висновок. Таким чином, проаналізувавши вищезазначене можна дійти висновку, що на сьогоднішній день державно-приватне партнерство може стати ефективним механізмом підвищення якості медичних послуг в Європейських країнах. Це можливо завдяки співпраці між державним та приватним сектором у галузі охорони здоров'я.

Однак, успіх реалізації таких проєктів залежить від багатьох факторів, таких як наявність належної правової бази, фінансування, взаємодія між партнерами, контроль та моніторинг. Якщо ці фактори будуть забезпечені, то державно-приватне партнерство може допомогти забезпечити більш доступну, ефективну та якісну медичну допомогу для населення.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ:

1. Бондаренко І. О. Розвиток державно-приватного партнерства в охороні здоров'я України. *Економіка та суспільство*. 2017. С. 137–141.
2. Гнатюк С. Державно-приватне партнерство в охороні здоров'я: світовий досвід та перспективи застосування в Україні. *Медична галузь України*. 2016. С. 58–61.
3. Гуцуляк І. Державно-приватне партнерство як механізм модернізації охорони здоров'я в Україні. *Економіка. Фінанси. Право*. 2017. С. 17–21.
4. Добко М. М. Державно-приватне партнерство в охороні здоров'я: проблеми та перспективи розвитку в Україні. *Науковий вісник Херсонського державного університету*. 2019. С. 42–46.
5. Калиновська Т. В. Потенціал розвитку державно-приватного партнерства в охороні здоров'я України. *Наукові записки Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка*. 2018. С. 67–73.
6. Кір'якова Ю. М. Державно-приватне партнерство: зарубіжний та вітчизняний досвід. *Економічна стратегія і перспективи розвитку сфери торгівлі та послуг*. 2016. С. 139–148.
7. Крупська І. Ю. Державно-приватне партнерство у сфері охорони здоров'я як інструмент модернізації системи. *Економіка і підприємництво*. 2016. С. 406–411.
8. Куліченко М. О. Стан та перспективи розвитку державно-приватного партнерства в Україні. *Економіка та управління підприємствами зовнішньоекономічної діяльності*. 2017. С. 20–31.
9. Оксенюк О. І, Данильченко В. І. Розвиток державно-приватного партнерства в Україні. *Вісник Національної академії державного управління при Президентові України*, 2018. С. 85–92.
10. Рейтер М. В. Державно-приватне партнерство в охороні здоров'я: міжнародний досвід та перспективи реалізації в Україні. *Медична галузь України*. 2017. С. 67–70.

11. Самойленко О. В. Державно-приватне партнерство як механізм модернізації охорони здоров'я України. *Публічне управління та адміністрування*. 2018. С. 87–96.
12. Семенчук С. М. Державно-приватне партнерство в охороні здоров'я в Україні: досвід та перспективи. *Соціальна фармація: стан, проблеми та перспективи*. 2018. С. 7–13.
13. Semenets-Orlova, I., Teslenko, V., Dakal, A., Zadorozhnyi, V., Marusina, O., & Klochko, A. (2021). Distance Learning Technologies and Innovations in Education for Sustainable Development. *Studies of Applied Economics*, 39(5).
14. Semenets-Orlova, I. (2015). Strategichne upravlinnja jak systemnyj zasib upravlinnja osvithnomy zminamy [Strategic management as a systemic tool for managing educational change]. *Theory and practice of public administration*, 3, 52–60.

REFERENCES:

1. Bondarenko I. O. Rozvytok derzhavno-pryvatnoho partnerstva v okhoroni zdorovia Ukrainy. *Ekonomika ta suspilstvo*. 2017. S. 137–141.
2. Hnatiuk S. Derzhavno-pryvatne partnerstvo v okhoroni zdorovia: svitovy dosvid ta perspektyvy zastosuvannia v Ukraini. *Medychna haluz Ukrainy*. 2016. S. 58–61.
3. Hutsuliak I. Derzhavno-pryvatne partnerstvo yak mekhanizm modernizatsii okhorony zdorovia v Ukraini. *Ekonomika. Finansy. Pravo*. 2017. S. 17–21.
4. Dobko M. M. Derzhavno-pryvatne partnerstvo v okhoroni zdorovia: problemy ta perspektyvy rozvytku v Ukraini. *Naukovyi visnyk Khersonskoho derzhavnoho universytetu*. 2019. S. 42–46.
5. Kalynovska T. V. Potentsial rozvytku derzhavno-pryvatnoho partnerstva v okhoroni zdorovia Ukrainy. *Naukovi zapysky Ternopilskoho natsionalnoho pedahohichnoho universytetu imeni Volodymyra Hnatiuka*. 2018. S. 67–73.
6. Kiriakova Yu. M. Derzhavno-pryvatne partnerstvo: zarubizhnyi ta vitchyzniani dosvid. *Ekonomichna stratehiia i perspektyvy rozvytku sfery torhivli ta posluh*. 2016. S. 139–148.
7. Krupska I. Yu. Derzhavno-pryvatne partnerstvo u sferi okhorony zdorovia yak instrument modernizatsii systemy. *Ekonomika i pidpriemnytstvo*. 2016. S. 406–411.
8. Kulichenko M. O. Stan ta perspektyvy rozvytku derzhavno-pryvatnoho partnerstva v Ukraini. *Ekonomika ta upravlinnia pidpriemstvamy zovnishnoekonomichnoi diialnosti*. 2017. S. 20–31.
9. Okseniuk O. I, Danylchenko V. I. Rozvytok derzhavno-pryvatnoho partnerstva v Ukraini. *Visnyk Natsionalnoi akademii derzhavnoho upravlinnia pry Prezidentovi Ukrainy*. 2018. S. 85–92.
10. Reiter M. V. Derzhavno-pryvatne partnerstvo v okhoroni zdorovia: mizhnarodnyi dosvid ta perspektyvy realizatsii v Ukraini. *Medychna haluz Ukrainy*. 2017. S. 67–70.
11. Samoilenko O. V. Derzhavno-pryvatne partnerstvo yak mekhanizm modernizatsii okhorony zdorovia Ukrainy. *Publichne upravlinnia ta administruvannia*. 2018. S. 87–96.

12. Semenchuk S. M. Derzhavno-pryvatne partnerstvo v okhoroni zdorovia v Ukraini: dosvid ta perspektyvy. *Sotsialna farmatsiia: stan, problemy ta perspektyvy*. 2018. S. 7–13.
13. Semenets-Orlova, I., Teslenko, V., Dakal, A., Zadorozhnyi, V., Marusina, O., & Klochko, A. (2021). Distance Learning Technologies and Innovations in Education for Sustainable Development. *Studies of Applied Economics*, 39(5).
14. Semenets-Orlova, I. (2015). Strategichne upravlinnja jak systemnyj zasib upravlinnja osvithnomy zminamy [Strategic management as a systemic tool for managing educational change]. *Theory and practice of public administration*, 3, 52–60.